

denarja ... A tega ni mogla spraviti iz prešička. Tu ji je šinila pametna misel v glavo. Odprla je miznico, vzela nož iz nje ter poizkušala povečati odprtino. Što je. In na njeno veselje je padla krona iz prešička. Pri prvi priliki pa si je kupila slaščič ter jih naskrivaj zaužila. —

Neki glas v srcu ji je sicer govoril, da ne ravna prav, drugi ji je zopet pravil, da je denar njen in da sme z njim storiti, kar hoče ... In poslušala je ta glas.

Ko je mama nekega dne pospravljala Mirine stvari, ji je prišel tudi prešiček v roke. Lahko si pač mislite, kako se je začudila, ko je videla, da je skoraj popolnoma prazen. Takoj je vprašala Miro, kaj je storila z denarjem. Po dolgem izpraševanju je slednjič zvedela, kam je izginil denar.

Nečem vam pripovedovati, kaj se je zgodilo, nečem vam pripovedovati, kaj ji je rekel oče; saj vem, da so to vaše bistre glavice že uganile — toda tega nečem zamolčati, da ji je oče vzel prešička in ga zaklenil v svojo omaro. „Sedaj boš dajala vsak teden meni denar, in jaz ga bom sam deval v prešička. In kadar bo v njem dovolj denarja, tedaj ti kupim punčko.“ Tako ji je govoril oče in tako se je tudi zgodilo. Prvih štirinajst dni po onem dogodku ni dobila navadnega tedenskega plačila niti od očeta niti od mame.

Sedaj pa zbira denar oče in kadar ji kupi s tem denarjem punčko, vam to naznamim.

Med šibami.

Spisal Ivo Trošt.

akor golčé stari, tako cvrčé mladi — ptiči in ljudje, je ponavljal stric Matija, ko je gledal vaško mladino, igrajočo se „med šibami“. Bil je v naši vasi in zlasti med nami otroki veljavna oseba. Znal je namreč pripovedovati, kar je slišal ali pa doživel sam, tako, kakor bi gledal v knjigo.

Stric Matija je bil nekdanj vojak. Do pozne starosti je ohranil kot sveča ravno hojo, vojaško odločnost in v spominu nekdanje dogodke, ki jih je ponavljal ob vsaki priliki z malone istimi besedami. Boljši učenci bi jih znali zato nadaljevati, kjerkoli bi prenehal, to ali ono zgodbo do konca prav tako, kakor če se komu ustavi očenaš ali šest resnic.

Lasje so se nam ježili, ko je pripovedoval kratko in odločno o groznih vojaških kaznih s palico in še groznejših posledicah. Palica je bila tedaj

vsakdanji gost in šiba nje spremljevalka ne samo za vojaške pregreške, marveč tudi posvetnim ljudem — tatovom in obrekovalcem — kazni, ki jo je vsakdo ne samo pomnil, temveč tudi čutil. Vojakom je bilo sedemdeset s palico — smrtna kazni. Že pred začetkom je obsojencu boben — „mrtvaški zvon“ — odzvonil zadnjo uro. Grozni trenutki, ko jo je vsakdo lahko molil — sam.

Marsikdo je pa vendar tudi po „zadnji uri“ in sedemdesetih palicah še ostal in se — poboljšal. Tako je vsaj trdil stric Matija, ki se mu ta kazni ni zdela tako grozna kot nam, rojenim pod drugo zvezdo. Njemu smo tudi popolnoma verjeli vse te grozovitosti, dasi biva morda v kaki drugi vasi drug stric, ki bo trdil drugače. Naj pa trdi svojo in jo tudi sporoči „Zvončku“. Bomo videli.

Manjše kazni so bile tiste čase s šibami.

Te so se zdele stricu Matiji sicer občutne, a primeroma s palico lahka igrača, ki jo ponavljajo še danes pastirčki na paši in otroci doma na trati, seveda ne z brezovkami, marveč z zavozlanimi ruticami. Stric Matija je poudarjal, da se niso šibe bali niti do polovice toliko kot palic. „E, kaj je naredil neki Ržen? Otresel je okrvavljena pleča, ogrnil plašč in zavriskal, pa je bilo — dobro.“ To so slišali vaški otročaji in izkušali posnemati neobčutnega Ržena, ko so se že dlje časa igrali „med šibami“. Saj vendar ni, da bi mogel reči stric Matija: današnja mladina je za nič. Udarci pa tudi niso po golih plečih in ne z brezovko; nekaj se pa tudi potrpi.

Med igralci ni zastajal niti Grlevičev France.

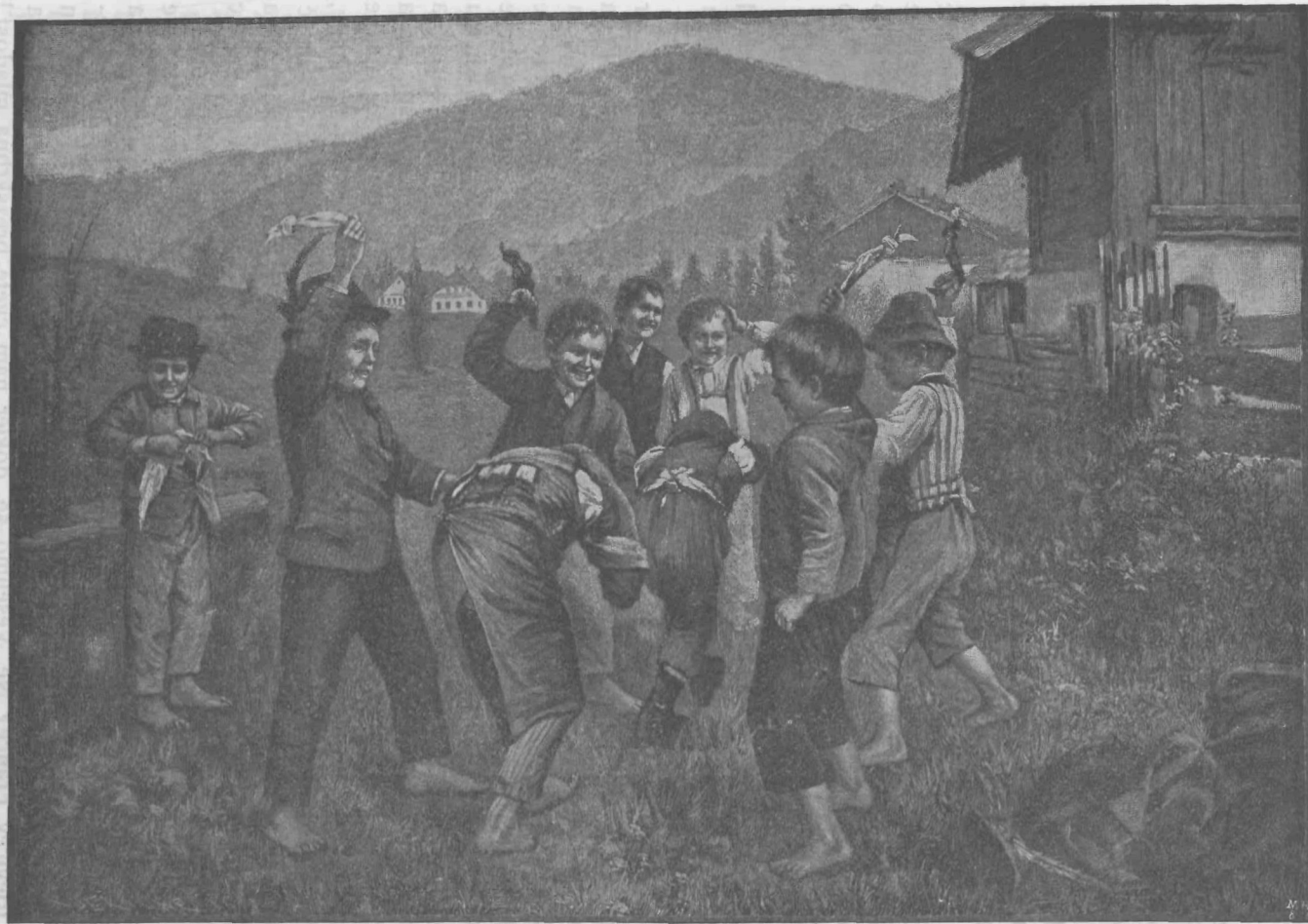
Nekoč so ga pa ujezili.

Skoro najmlajši in najšibkejši med njimi ni mogel tako udariti kakor drugi. Zamahnil je že še, zamahnil, toda bolelo ni pod njegovim vozlom niti toliko, če bi te oplazil — „zajec z repom, ki ga nima“. Tako so ga namreč med seboj dražili tovariši. Toda njega so nagnetali, da se mu je temnilo pred očmi. Hitel je sicer, kolikor je mogel, med nabijajočima vrstama, pa jih je le odnesel prilično številce udarcev, prej nego se je, dospevši na konec, zopet sam postavil v vrsto nabijačev. A igra se je nadaljevala zastran tega brez zadržka, ker jih je vsakdo dobil toliko, kolikor so mu jih naložili in — nič več.

In stric Matija se je ob tej igri spominjal davnih časov in v nedostatni nemščini, kolikor se je še ni otrešel izza davnih vojaških let, ponavljal pregovor: kakor golčé stari, tako cvrče mladi. Često je pohvalil utrjenost in vztrajnost mladih cvrčakov, zraven se pa tudi sam ni zabil pobahati s čilostjo svoje mladosti.

Tedaj, ko se je ujezil Grlevičev, ni bilo strica zraven.

Ujezil se je pa zato, ker ga je bil pridržal za ramo Švigljev Tone, ki je bil prvi na vrsti, in udaril dvakrat namesto enkrat. To je bilo seveda preveč: pridržavati se ne sme in več kot enkrat udariti se tudi ne sme. Jezno je stopil iz vrste, se zadril na Švigljevega in izdal njegovo zlobnost. Potem je izjavil, da se ne igra več „med šibami“. Saj je moralo biti vsem znano, da on ne more pritiskati z vozlom niti napol tako kakor drugi.

Zamahne že, toda njegov udarec ne boli; on pa da bi držal kar dva udarca? Kaj še!

„Pa se igrajte sami!“

Nevšečno je nakremžil mlado lice, tudi klobuk je že pokrtil, da pojde domov. Grlevičev France je v mislih očital Švigljevemu vse napake in se zaveril, da mu povrne vse, vse z vrhano in potlačeno mero, ko bo velik. Pozabil je vse dobrote, ki mu jih je storil Švigljev Tone pod orehi, v vinogradu, pod hruškami in jablanami, dobrote, ki so padale — s črešnje v njegov klobuk. Saj sta bila v takih časih največja prijatelja, ali ta hip je France pozabil prav vse — do poslednjega repka. Švigljevo hišo bi s Tonetom vred strl v sam prah in pepel. To bi bilo njegovo maščevanje, a še vedno premalo za — en udarec z vozlom po hrbtu. Še vedno je grdo gledal Grlevičev France.

Toda igra „med šibami“ se je nadaljevala tudi brez njega in čedalje bolj veselo. Vrsti sta se med tem že pomaknili prav blizu ogla Švigljeve hiše, z vrstami se je pa pomikal nevede tudi France. Zmerom večje je bilo veselje, zakaj marsikdo se je znal tudi izviti, da je dobil katero manj, nego mu je šla.

„Pa mi da bi se bali, mi?“

Glasneje in glasneje je odmeval ta krik. Stric Matija sam bi moral biti vesel, ko bi videl mlade junake. Franceta bi pa okaral, ker se kuja in kremži skoro za nič.

„Mi junaki, ki smo za kaj, pa bi se bali?“ zavpije Švigljev Tone ter zavihiti voz, da bi čim gorkeje pritisnil na hrbet Kriyčevega Ivana. Toda Krivec je dobro vedel, kaj ga čaka, pa se je ta hip sklonil pokonci, in Tonetov mahljaj je šinil po zraku. Družba se je zagrohotala in tudi France se je zasmejal naglas z drugimi, Švigljev ga je pa slišal. Tedaj se obrne k njemu: „No, pridi zraven, te ne bom več!“ In Grlevičev France se mu je s pol jeznim, pol vzradoščenim licem zarežal nasproti, zatisnil voz na koncu rutice tako trdo, da je kar škripal. Potem je stopil v vrsto. „Pa da me res ne boš več, veš!“ je opozoril Toneta. „No!“ odvrne ta, dvigne roko, kakor da namerava z enim udarcem razbiti vsaj pol sveta, zamahne, da je rutica kar zažvižgala po zraku. Ker je pa Tone delal to preveč hlastno, so mu v trenutku odjenjali prsti, in rutica je zraven Francetovega hrbta smuknila na tla. Družba se je zopet smejala, da so hlače pokale ob pasu.

Dobro, da ni bil zraven stric Matija. Priznati bi bil moral, da vrše igro „med šibami“ vendar precej drugače domači junaki, nego se je igrala njega dni pri vojaki. Mlada kri je vesela, pa rada poskoči ter najde veselje in smeh celo med šibami, kjer bi ga zaman iskal odrastel človek. In tako je prav. Ali naj se mlad človek kremži in kuja kakor se je nekaj časa Grlevičev France? Ne. Veselimo se, dokler nam cvete brezskrbna mladost!